

ÇOCUKLARDA ALT SOLUNUM YOLU ENFEKSİYONLARI

Doç. Dr. Halil Özdemir
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Enfeksiyon Hastalıkları Bilim Dalı

Alt Solunum Yolu ve Enfeksiyonları

Upper respiratory tract

Nasal cavity

Pharynx

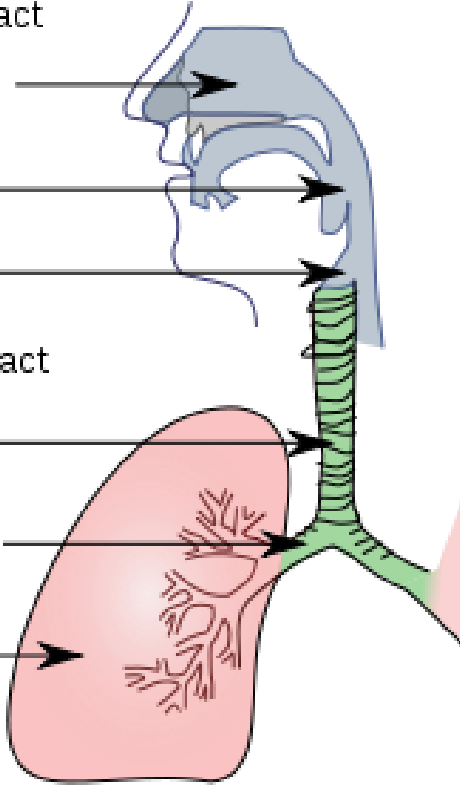
Larynx

Lower respiratory tract

Trachea

Primary bronchi

Lungs

Trakea

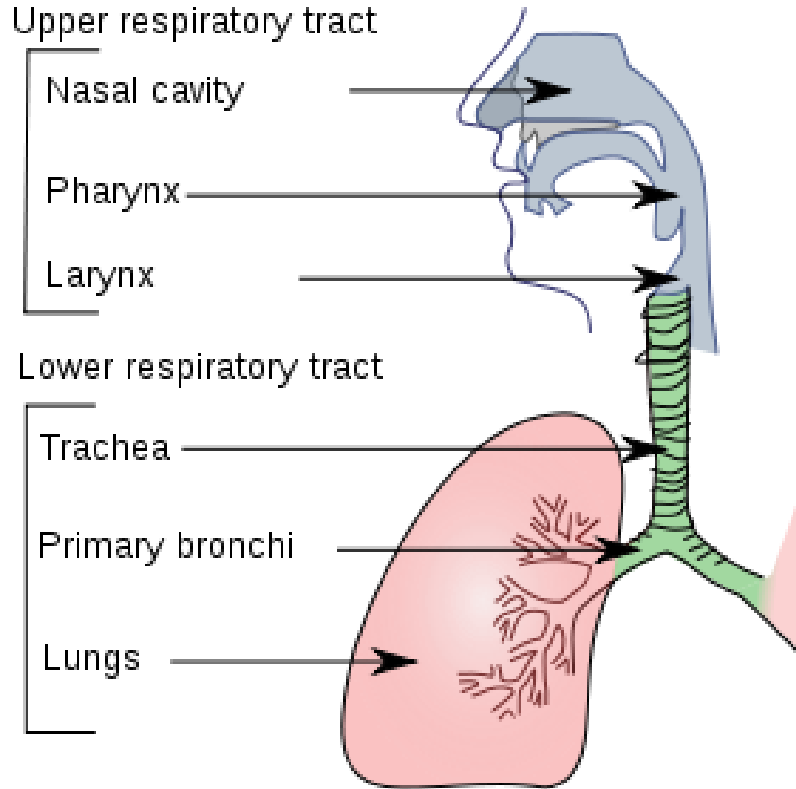
Bronş

Bronşiyol

Alveol

Üst-Alt Solunum Yolu Enfeksiyonları

Krup

Larenjit

Larengotrakeit

Larengotrakeobronşit

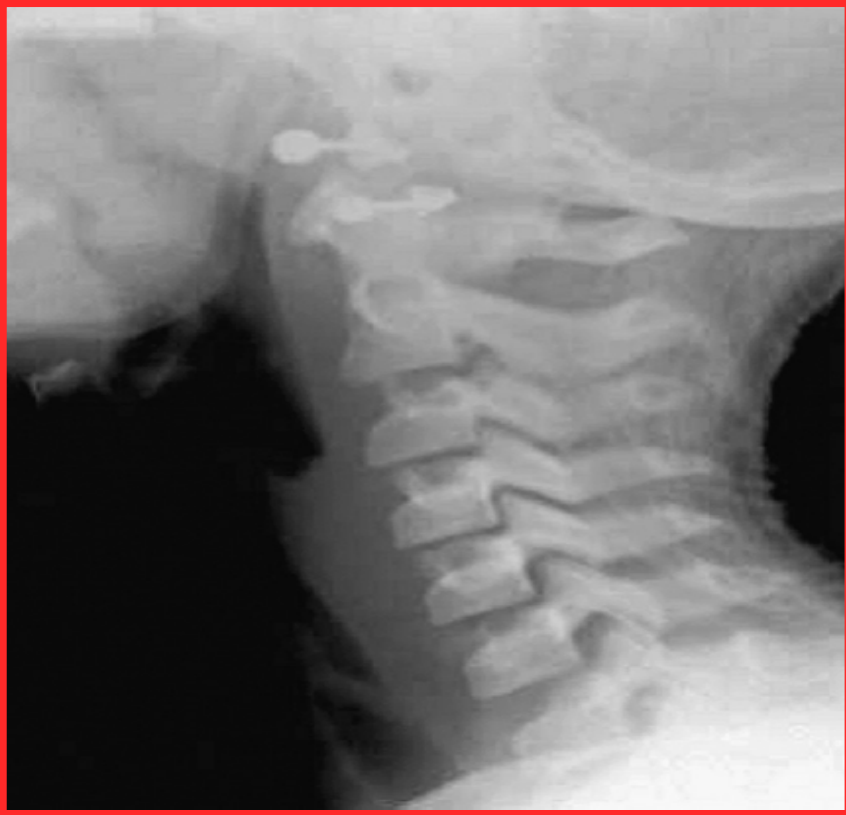
**Larengotrakeobronkopnö
oni**

Bakteriyel Trakeit

Epidemiyoloji ve Klinik Özellikler

- Genellikle 5-7 yaş arası çocuklarda görülmekte
  - Viral enfeksiyonu takiben görülmekte
  - Arada kısa bir iyileşme dönemi bulunabilmekte
-
- ✓ Yüksek ateş
  - ✓ Boğuk öksürük
  - ✓ Toksik görünüm
  - ✓ Solunum sıkıntısı
-
- Yutma güçlüğü, salya akması bulunmaz.
  - Hasta sırtüstü yatabilir.
-
- ✓ Adrenalinden fayda görmez.
  - ✓ Genellikle entübasyon gerekir.

Bakteriyel Trakeit Görüntüleme Yöntemleri

Bakteriyel Trakeit

Etkenler ve Tedavi

ETKENLER

Staphylococcus aureus

Moraxella catarrhalis

Haemophilus influenzae

Anaerob bakteriler

TEDAVİ

Vankomisin + Beta-laktam
antibiyotik

Bakteriyel Trakeit

Ayrıcı Tanı

	EPIGLOTTİT	KRUP	BAKTERİYEL TRAKEİT
<i>Yaş</i>	2-10 yaş	6 ay-3 yaş	3-10 yaş
<i>Etiyoloji</i>	Bakteriyel	Viral	Bakteriyel
<i>Ön hastalık</i>	Yok	ÜSYE	ÜSYE
<i>Boyun filmi</i>	Epiglotun büyümesi Vallekula kapanması	Subglottik daralma	Subglottik daralma Trakea içinde çizgisel, noktalı dansiteler
<i>Entübasyon gereksinimi</i>	%100	%1-6	%50
<i>Diğer tedaviler</i>	Antibiyotik	Soğuk buhar Adrenalin Deksametazon/budesonid Helyum-oksijen	Antibiyotik

Bronşit Boğmaca

Bronşiyolit

Epidemiyoloji

- **Genellikle 2 yaşın altında görülmekte**
- **Son bahar ve kış aylarında daha sık görülmekte**
- **2-6 ay arasında hastaneye yatış riski daha yüksek**
- **5 yaş altı özellikle 2 yaşın altındaki çocuklarda en sık hastaneye yatış**

Bronşiyolit Risk Faktörleri

- Prematürelilik
- 3 ayın altında bebek
- Kronik akciğer hastalığı (BPD)
- Konjenital ve anatomik havayolu defektleri
- Konjenital kalp hastalığı
- İmmün yetmezlikler
- Nörolojik hastalıklar
- Pasif sigara içimi
- Kalabalık ev ortamı
- Kreş ve yuvaya gidiş/kardeş öyküsü
- Yüksek rakımda (>2500 metre) yaşama

Bronşiyolit Etkenler

RSV

Parainfluenza virüs

İnfluenza virüs

Adenovirüs

Rhinovirüs

Enterovirüs

Bocavirüs

Metapnömovirüs

Coronavirüs

Mycoplasma pneumoniae

Chlamydia trachomatis

Bronşiyolit

Belirti ve Bulgular

Öksürük

Burun akıntısı

Hafif ateş

Hışıltı

Takipne

Retraksiyon

Siyanoz

Apne

**Karaciğer ve dalağın aşağıya
itilmesi**

Wheezing

Ekspiryum uzunluğu

Sibilan ronküsler

Krepitan raller

Bronşiyolit

Laboratuvar ve Görüntüleme Yöntemleri

Akut faz reaktanları

Lökosit sayısı, ESH ve CRP normal veya hafif yüksek
Periferik yaymada lenfosit egemenliği

Akciğer grafisi

- Havalanma artışı
  - ✓ Kostalarda düzleşme
  - ✓ Diyafragma düzlenmesi
  - ✓ KTi azalması
- İnfiltrasyon
- Atelektazi

Bronşiyolit Tedavi

- **Oksijen**
- **Bronkodilatatör tedavi**
  - ✓ Salbutamol
  - ✓ Adrenalin
  - ✓ İpratropium
  - ✓ Teofilin
- **Kortikosteroid**
- **Nebulize hipertonic salin (%3-%7)**
- **Hidrasyon**
- **Antiviral tedavi**
  - ✓ Ribavirin (Alta yatan hastalığı olan ve ciddi hastalıkta)
  - ✓ Oseltamivir-zanamivir

Bronşiyolit Korunma

- **IVIG**
- **RSV spesifik IVIG**
- **Monoklonal RSV IG (Palivizumab)**
  - ✓ **RSV mevsiminde (Kasım-Nisan)**
en fazla 5 ay
  - ✓ **Ayda bir IM**
  - ✓ **15 mg/kg/doz**

- **Palivizumab ve RSV IVIG**
Endikasyonları
  - ✓ **<29 hafta prematüre**
  - ✓ **Hemodinamik açıdan önemli kalp hastalığı**
  - ✓ **Kronik akciğer hastalığı**

Toplum Kökenli Pnömoni Tanım

PNÖMONİ

- Sıklıkla bakteriler ve virüsler gibi enfeksiyöz ya da enfeksiyöz olmayan etkenlere yanıt olarak **akciğer parankiminde** (alveol ve interstisyum) gelişen **akut bir inflamasyondur**.
- **Ateş, solunumsal belirtiler ve parankimal tutulumun fizik muayene ve/veya göğüs radyografi bulguları ile tanımlandığı klinik bir tablodur.**

TOPLUM KÖKENLİ PNÖMONİ

- Önceden **sağlıklı** olan, yakınmalarının başlangıcından **14 gün öncesine kadar hastanede yatış öyküsü olmayan** bir kişide, toplumda **günlük yaşam sırasında** ortaya çıkan pnömonidir.

Toplum Kökenli Pnömoni

Risk Faktörleri

KONAK FAKTÖRLERİ

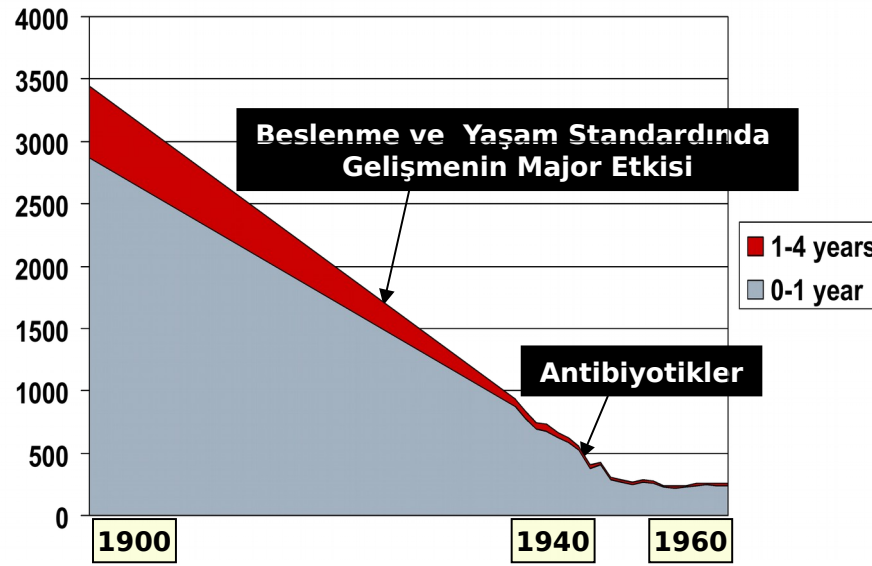
- Yaş (< 1 yaş)
- Düşük doğum ağırlığı ve erken doğum
- Malnütrisyon
- Altta yatan hastalık varlığı (doğumsal kalp hastalıkları, diabetes mellitus, vb)
- D vitamini eksikliği

ÇEVRESEL FAKTÖRLER

- Anne sütü ile beslenememe
- Düşük sosyoekonomik düzey
- Kalabalık yaşam koşulları (geniş aile, kreş bakımı, vb.)
- Sağlık hizmetlerine ulaşamama
- Anne yaşı ve annenin eğitimi
- Başta sigara olmak üzere ev içi ve dış ortam hava kirliliği
- Yetersiz bağışıklama
- Kış mevsimi

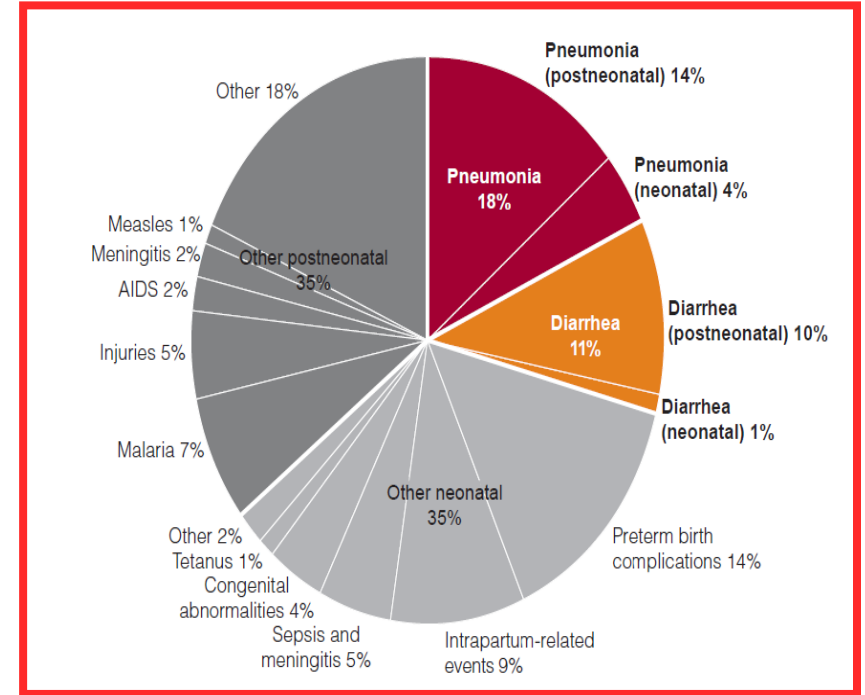
Toplum Kökenli Pnömoni Risk Faktörleri

Ölümler
100,000/yıl

Toplum Kökenli Pnömoni Epidemiyoloji

- 5 Yaşından küçük çocuklarda yılda **1,2 milyon** ölüme (**%18**) neden olur.
- Gelişmekte olan ülkelerde
  - ✓ İnsidans **10 kat** fazla
  - ✓ Mortalite **2000 kat** fazla
- KPA, Hib ve kızamık aşılı mortalite azalmasında önemli role sahiptir.

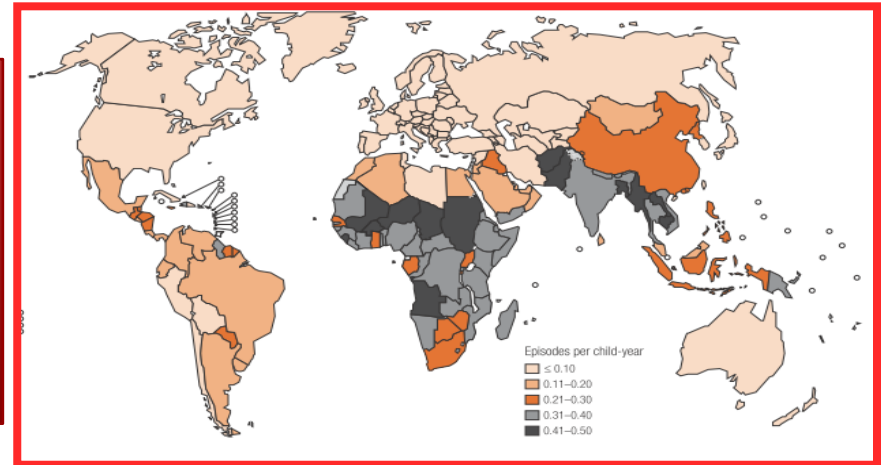

Toplum Kökenli Pnömoni Epidemiyoloji

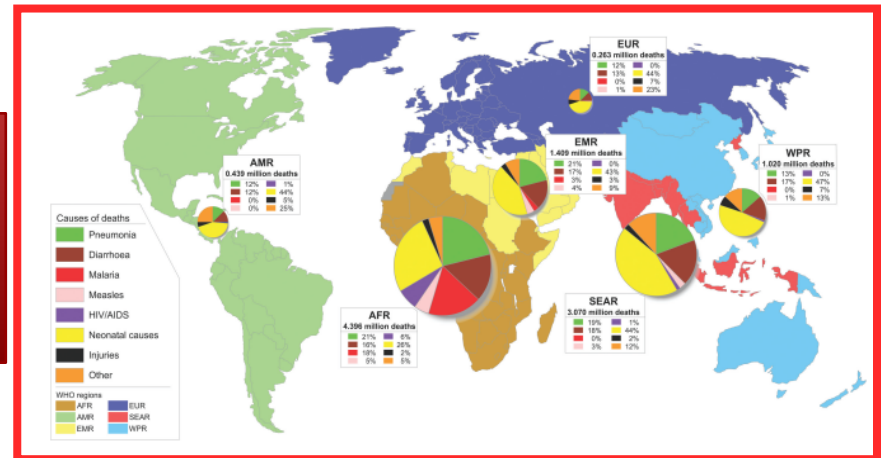
DSÖ 2008 Raporu

- >150 milyon yeni klinik pnömoni
  - ✓ >%95 gelişmekte olan ülkeler
  - ✓ ≈%9 hastaneye yatış
- 5 yaş altında ≈2 milyon ölüm ve çoğunluğu Afrika ve Güneydoğu Asya ülkeleri

S
I
K
L
I
K

Ö
L
Ü
M

Toplum Kökenli Pnömoni Etkenler

YAŞ

ETKENLER

Yenidoğan
<3 hafta

Grup B streptokoklar, Gram negatif bakteriler (*E. coli*, *K. pneumoniae*),
S. pneumoniae, *Haemophilus influenzae*

3 hafta -3 ay

RSV, Diğer solunum yolu virüsleri (rhinovirüs, parainfluenza virüs, influenza virüs, adenovirüs), *S. pneumoniae*, *H. influenzae*
(tip b, NT); Hastada ateş yoksa *Chlamydia trachomatis* düşün.

4 ay-4 yaş

RSV, Diğer solunum yolu virüsleri (rhinovirüs, parainfluenza virüs, influenza virüs, adenovirüs), *S. pneumoniae*, *H. influenzae*, Grup A streptokok,
M. pneumoniae

5 yaş üzeri

M. pneumoniae, *Chlamydia pneumoniae*, *Legionella pneumophila*,
S. pneumoniae, *H. influenzae*, İnfluenza virüs, adenovirüs, Diğer solunum yolu virüsleri

Haemophilus influenzae (tip b, NT), aşıllı olanlarda tip b çok ender.

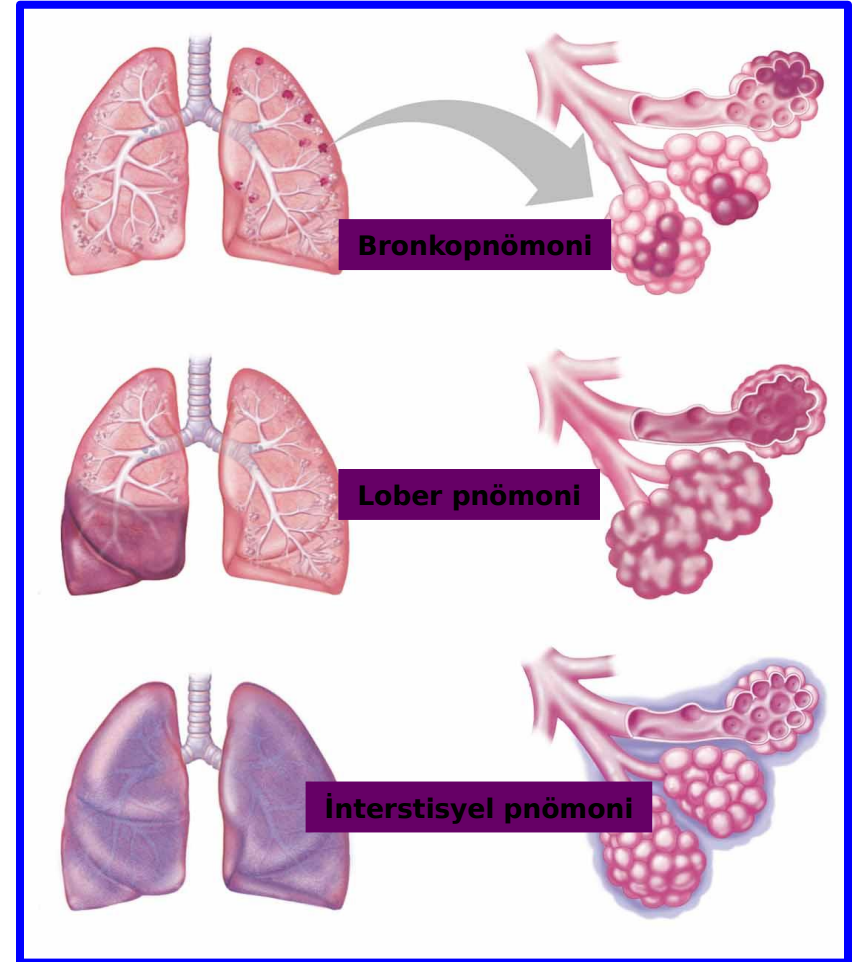
Toplum Kökenli Pnömoni Sınıflama

ETKENE GÖRE

- Bakteriyel
- Atipik
- Viral
- Spesifik: Mikobakteri, Mantar

TUTULUMA GÖRE

- Lober
- Multilober
- Bronkopnömoni
- İnterstisyel

Toplum Kökenli Pnömoni

Etkene Göre Pnömoni Özellikleri

BAKTERİYEL	VİRAL	ATİPİK
• Ani başlangıç • Hasta-toksik görünüm • >38.5 °C ateşle birlikte takipne ve göğüs duvarında çekilmeler • Lokalize göğüs ağrısı ve sepsis bulguları • Hışıltı olmaması • Karın ağrısı	• Nezle, hafif ateş ve öksürük • Toksisitenin olmaması • Belirgin hipoksi • Hışıltı • Solunum güclüğü	• Sıklıkla okul çağında (>3 yaş) • İyi genel durum ve FM bulguları • Öncesinde ses kısıklığı, boğaz ağrısı, miyalji ve baş ağrısı vb. • Uzamış öksürük • Hışıltı, ronkus-ral
✓ Lobar-segmental konsolidasyon ✓ Plevral effüzyon ✓ Bronkopnömoni	✓ Havalanma artışı ✓ Atelektaziler ✓ Peribronşiyal ve interstisyel infiltrasyonlar	✓ Yama tarzında veya buzlu cam görünümünde infiltrasyon ✓ Hiler LAP

Toplum Kökenli Pnömoni

Belirti ve Bulgular

Ateş

Öksürük

Takipne

Göğüs ağrısı

Retraksiyonlar

Burun kanadı solunumu

İnleme

Siyanoz

Apne

Baş sallama

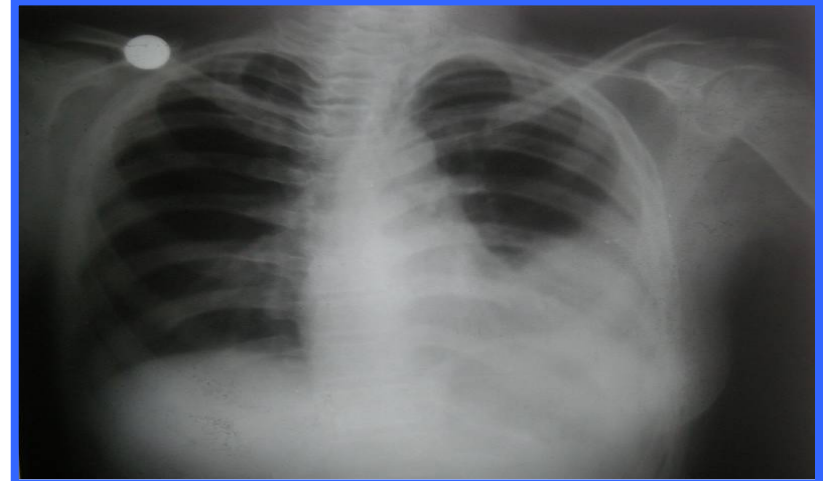
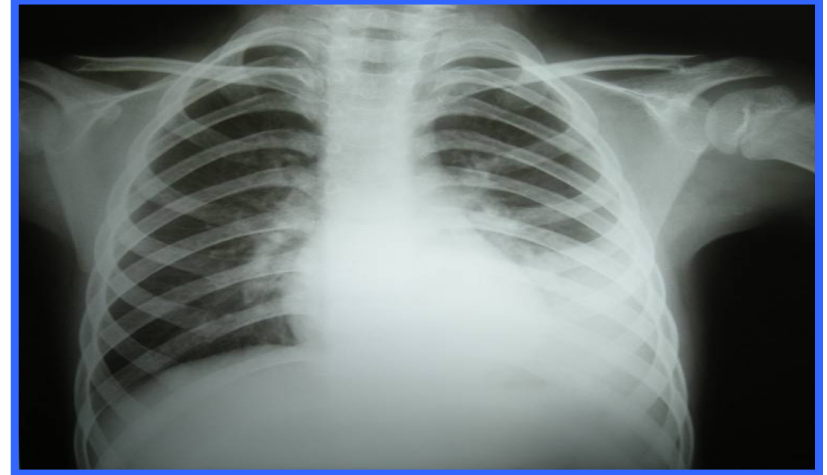
Takipne Sınırları

Yaş	Normal solunum hızı (SS/dk)	Takipne sınırı (SS/dk)
0-2 ay	40-60	60
3-11 ay	25-40	50
1-5 yaş	20-30	40
>5 yaş	15-25	30

Toplum Kökenli Pnömoni

Belirti ve Bulgular

Toplum Kökenli Pnömoni

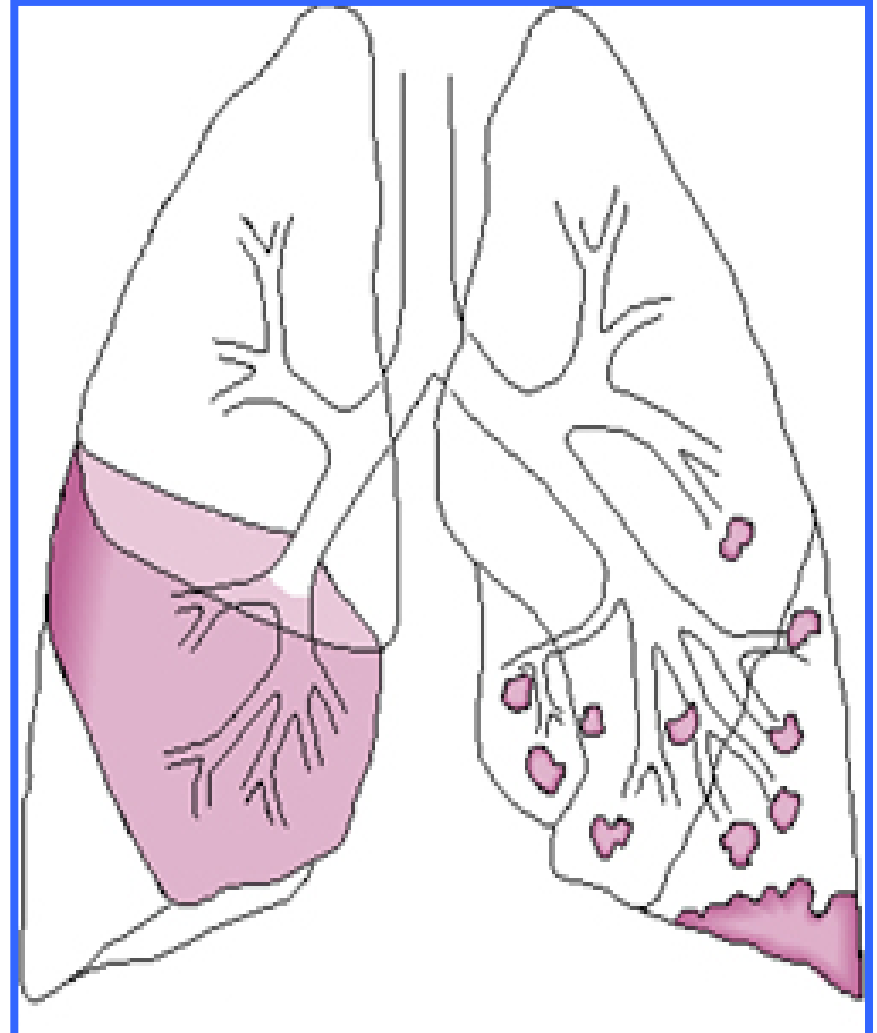
Bulgular-Oskültasyon

OSKÜLTASYON

- Krepitan ral
- Solunum seslerinde azalma
- Bronşial solunum sesi
- Frotman
- Sibilan ronküs

Oskültasyon bulgusu olmayan durumlar

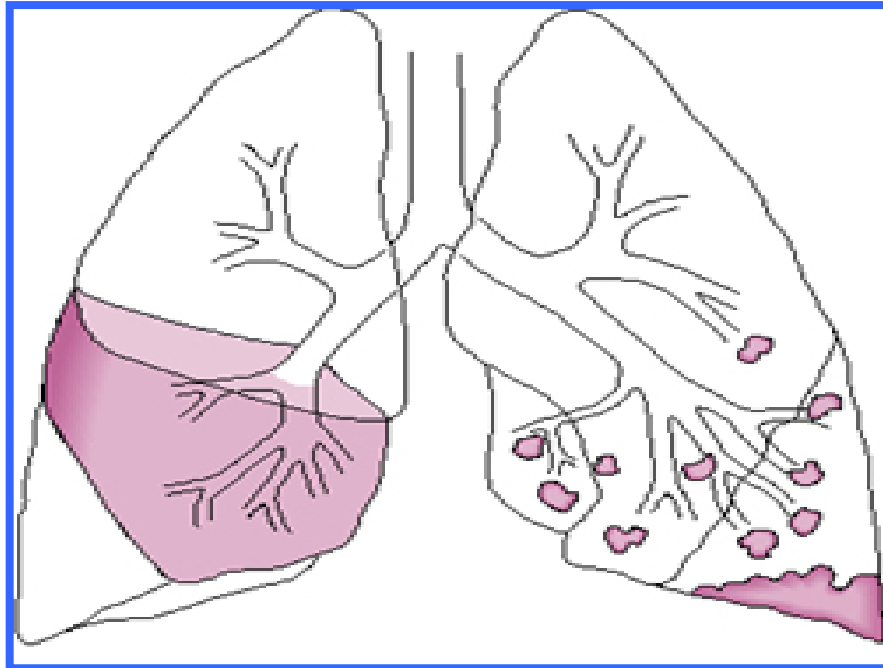
- Küçük lobar pnömonilerde
- İnterstisiyel pnömonide
- Sadece sırttan dinlenen hastalarda
- Ağlayan çocukta
- Hızlı ve yüzeysel soluyan küçük bebeklerde
- Ciddi bronkokonstriksiyon olan

Toplum Kökenli Pnömoni Bulgular-Palpasyon ve Perküsyon

PALPASYON-PERKÜSYON

- **Matite**
- **Vibrasyon torasik artması**
- **Vibrasyon torasik azalması**

Toplum Kökenli Pnömoni Laboratuvar

PULSE OKSİMETRE

Yenidoğanda normal: %92-94

Bebek ve çocuklarda normal: $\geq$ %95

KAN GAZLARI

Solunum sıkıntısı olan ve hastaneye yatması gereken her hastada kan gazları bakılmalıdır

Oksijen almakta olan bir hastada:

PaO₂: < 60 mmHg

PaCO₂: > 60 mmHg

Solunum yetmezliğini gösterir

Yoğun bakımda izlenmesi gerekir

Toplum Kökenli Pnömoni

Laboratuvar

	BAKTERİYEL	VİRAL	ATİPİK
LÖKOSİT	15 000-40 000/mm ³ < 5 000/mm ³	Normal / hafif yüksek < 20 000/mm ³	Normal / hafif yüksek
FORMÜL	Sola kayma	Lenfosit egemenliği	Nötrofil egemenliği <i>C. trochomatis:</i> Eozinofili
TROMBOSİT	Ampiyemde > 700 000/mm ³	Normal	Normal
ESH	Yüksek	Normal / hafif yüksek	Normal / hafif yüksek
CRP	Yüksek	Normal / hafif yüksek	Normal / hafif yüksek

Bu testler etken grupları arasında kesin ayırım yapılmasını sağlamaz

Toplum Kökenli Pnömoni

Radyolojik İnceleme

- Pnömoni tanısını kesinleştirir.
- Öykü ve klinik bulgular eşliğinde olası etken grubunun tahmin edilmesini sağlayabilir.
- Etkeni kesin olarak göstermez.
- Her hastada çekilmesi şart değildir.

Mutlaka grafi çekilmesi gereken durumlar:

- Tanı kesin değilse
- Hastalık şiddetliyse
- Komplikasyon şüphesi varsa
- Yineleyen enfeksiyon durumunda

Toplum Kökenli Pnömoni

Radyolojik İnceleme

BAKTERİYEL PNÖMONİ

- Lober veya segmental pnömoni
- Yuvarlak pnömoni
- Bronkopnömoni
- Akciğer absesi
- Pnömatosel
- Plevral efüzyon

VİRAL PNÖMONİ

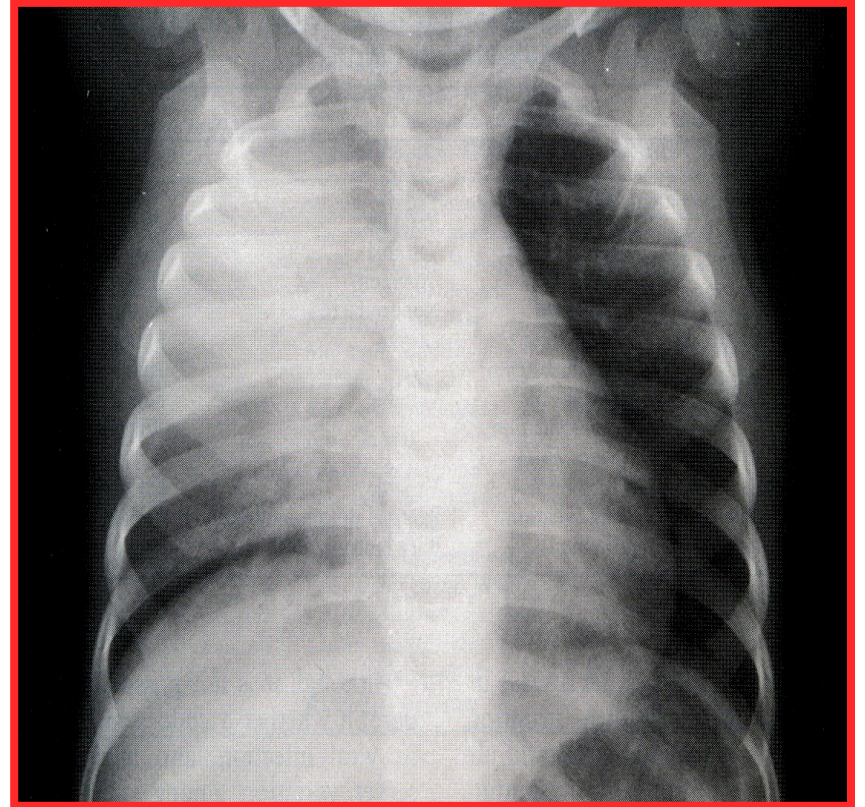
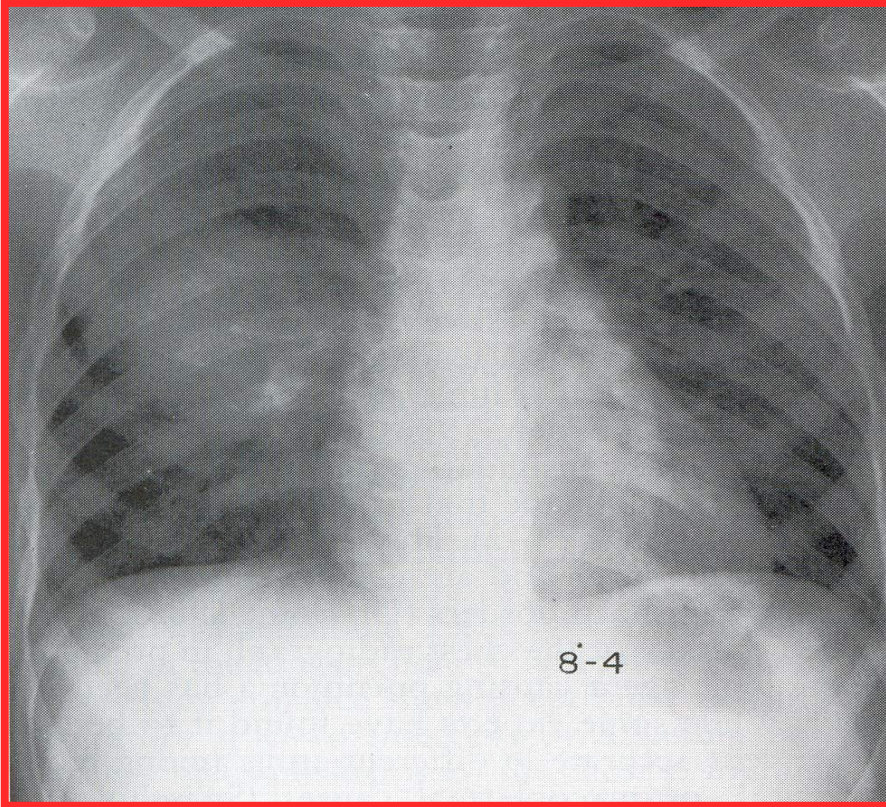
- Havalanma artışı
- Perihiler diffüz interstisyel infiltrasyon
- İki taraflı dağınık subsegmental infiltrasyonlar
- Plevral efüzyon

ATİPİK PNÖMONİ

- Bronkopnömoni
- Lober veya segmental pnömoni
- Plevral efüzyon
- Hiler lenfadenopati

Toplum Kökenli Pnömoni Akciğer Grafisi

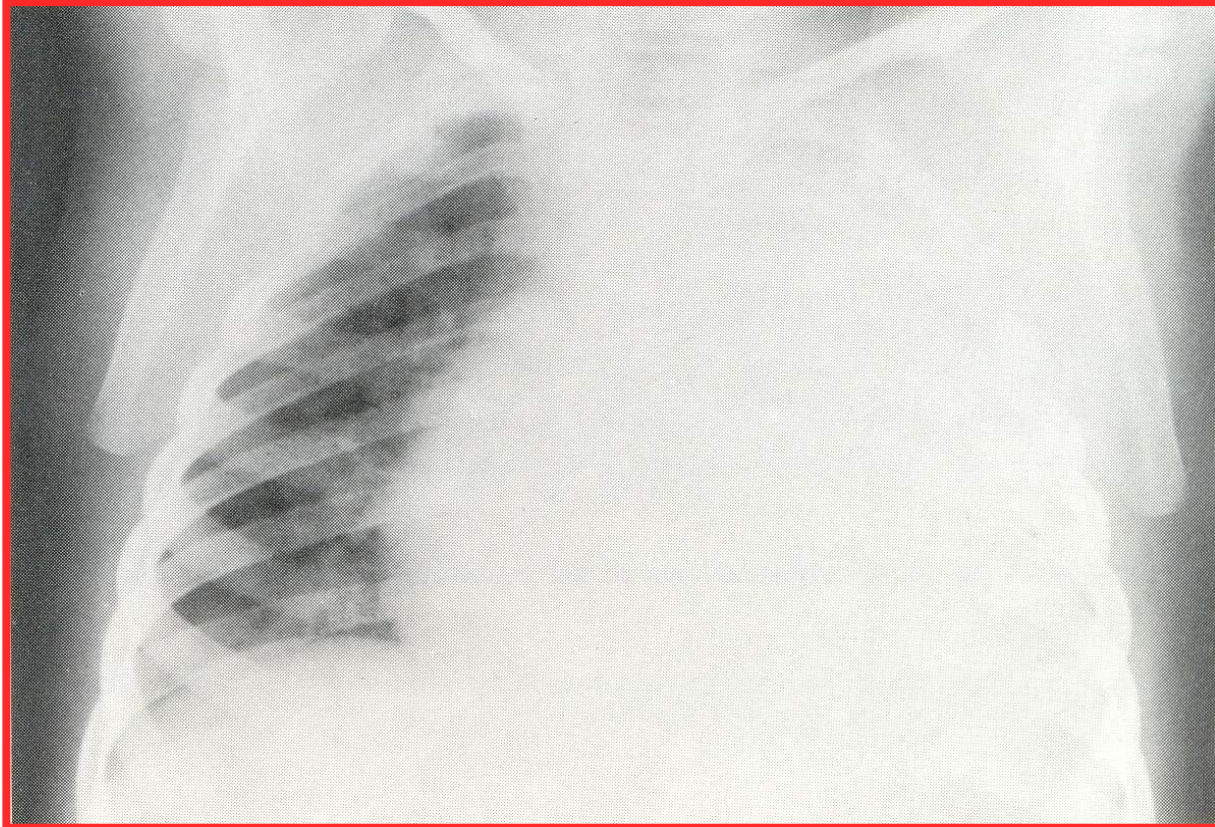
Streptococcus pneumoniae

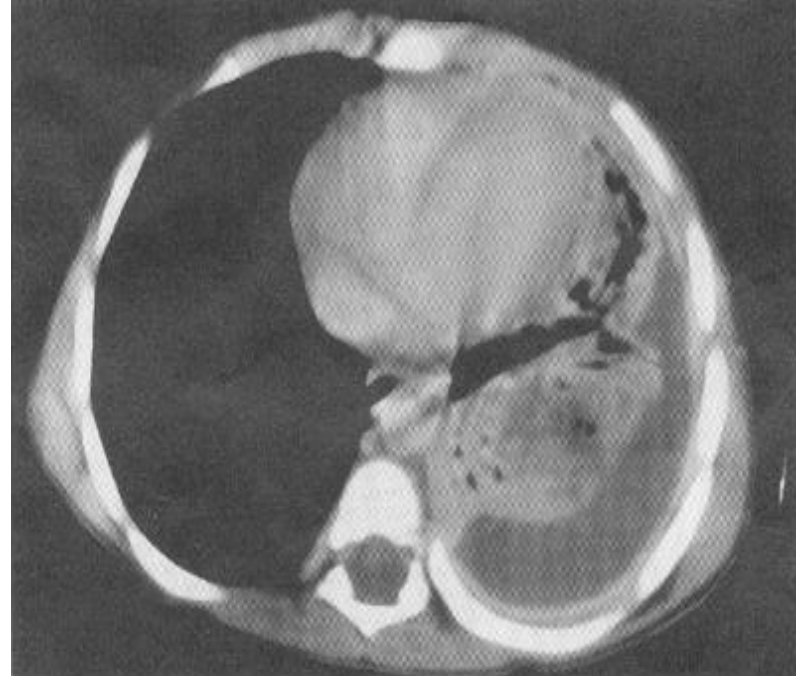
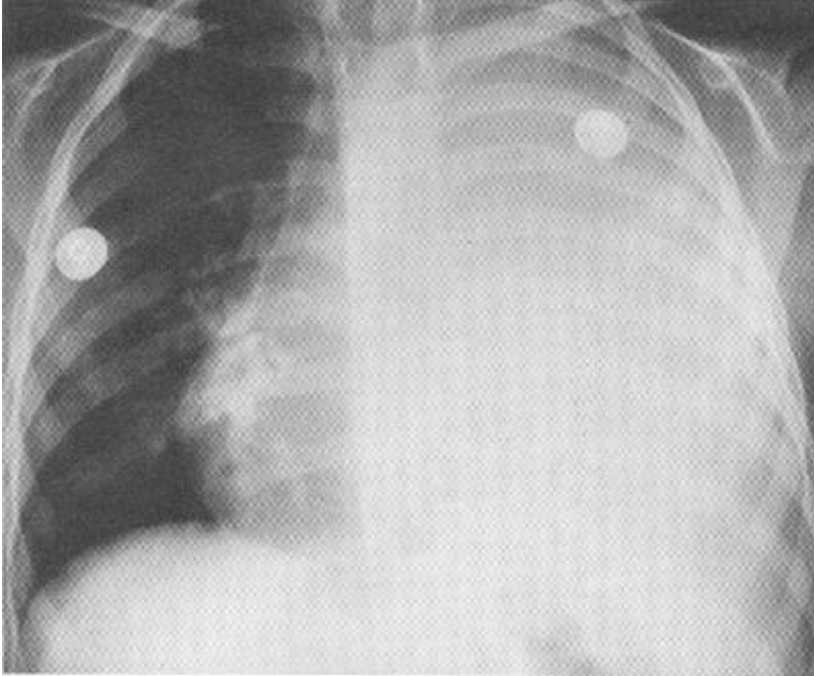
Toplum Kökenli Pnömoni Akciğer Grafisi

Streptococcus pneumoniae

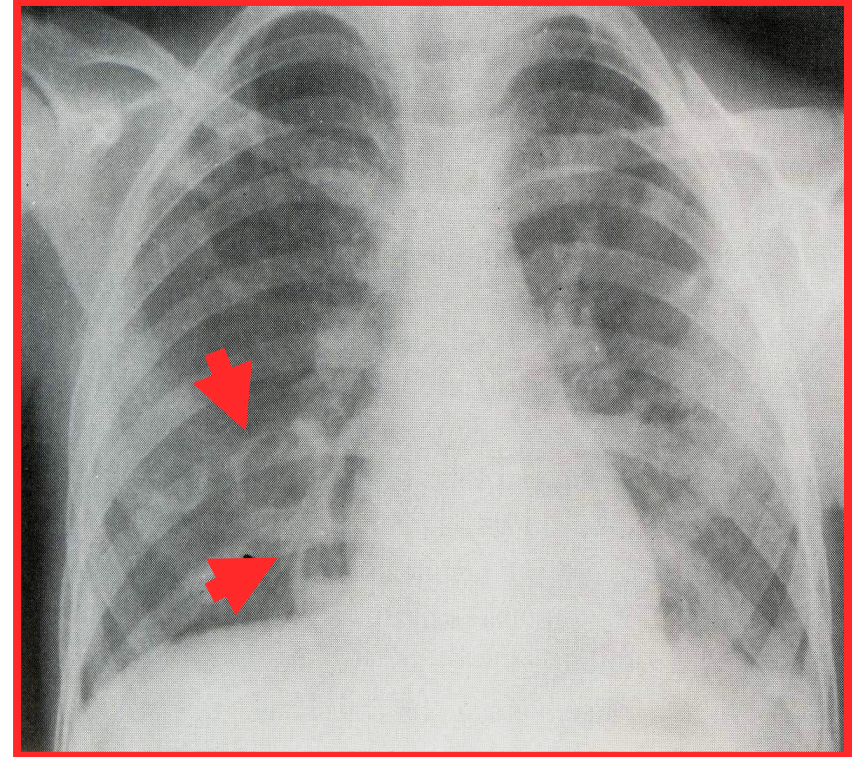
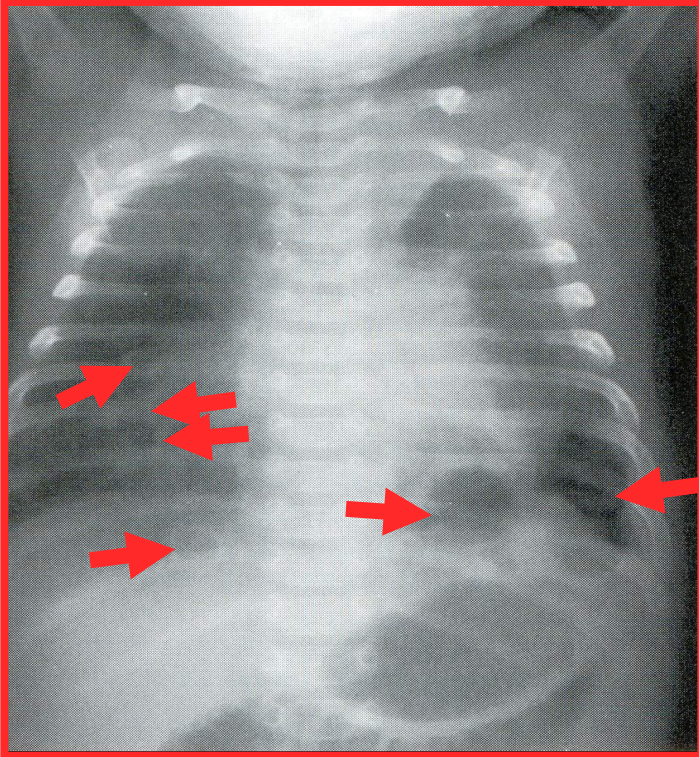
Toplum Kökenli Pnömoni Akciğer Grafisi

Streptococcus pyogenes

Toplum Kökenli Pnömoni Akciğer Grafisi

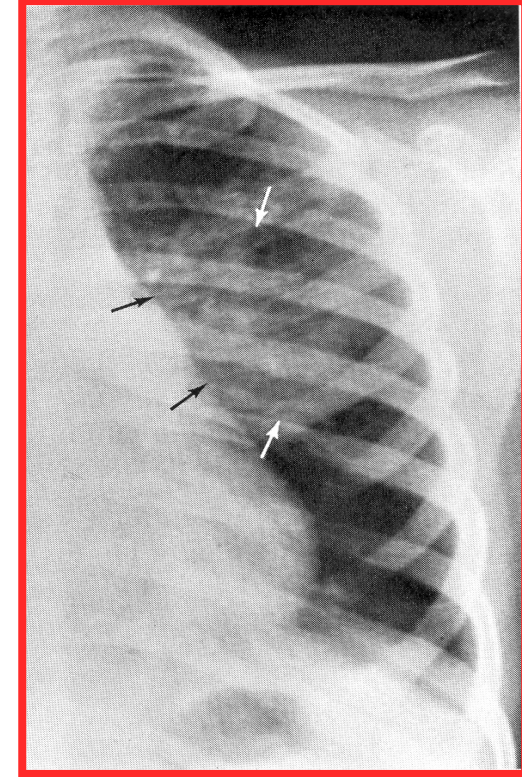
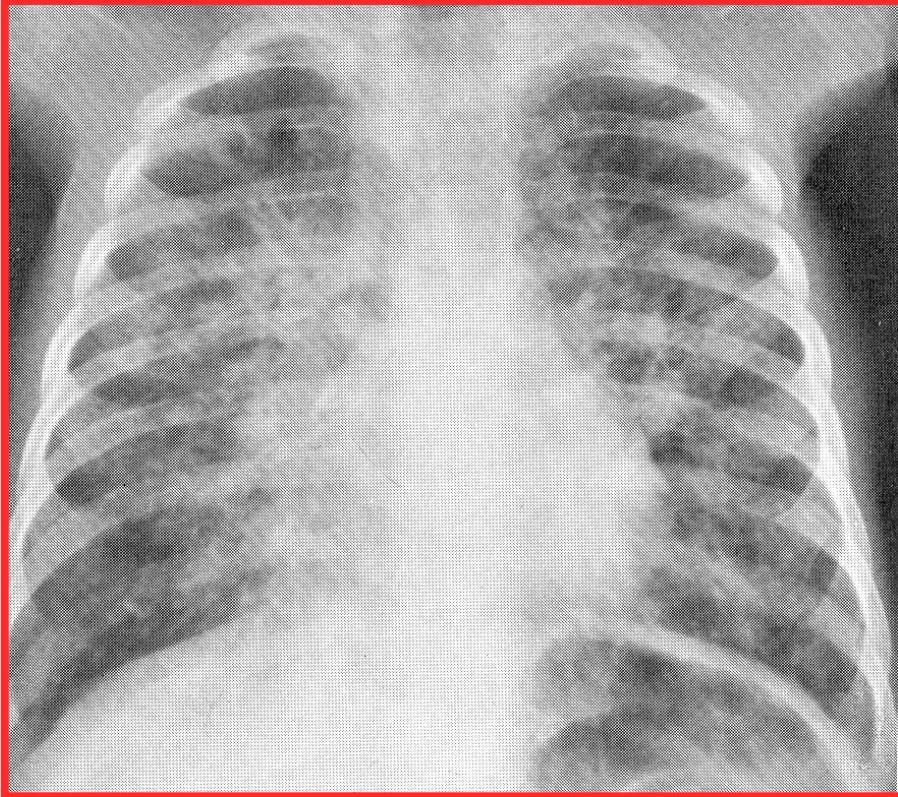
Staphylococcus aureus

Toplum Kökenli Pnömoni

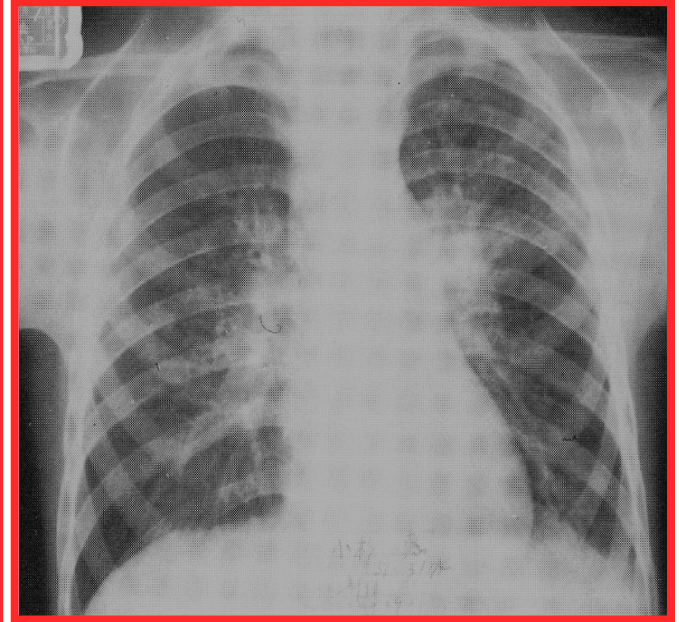
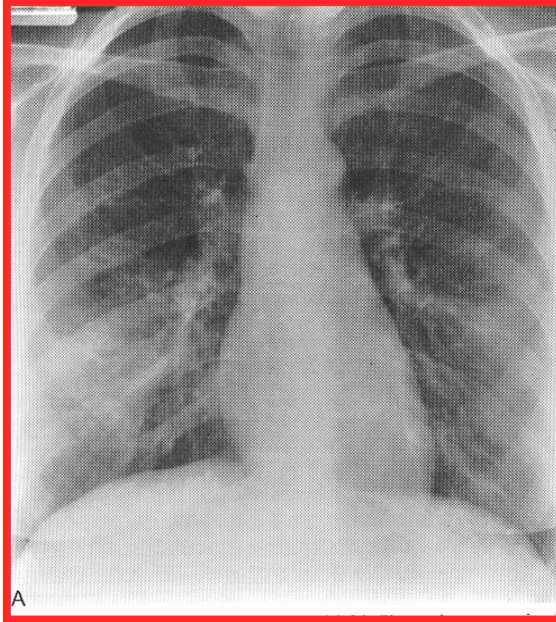
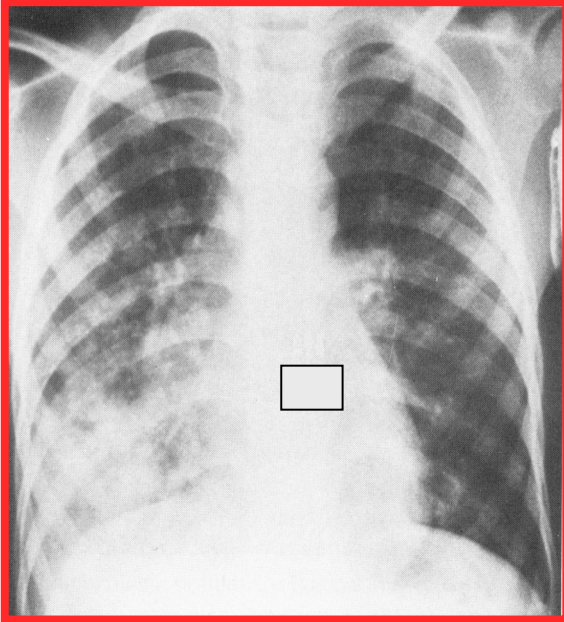
Akciğer Grafisi

Viral pnömoni

Toplum Kökenli Pnömoni Akciğer Grafisi

Mycoplasma pneumoniae

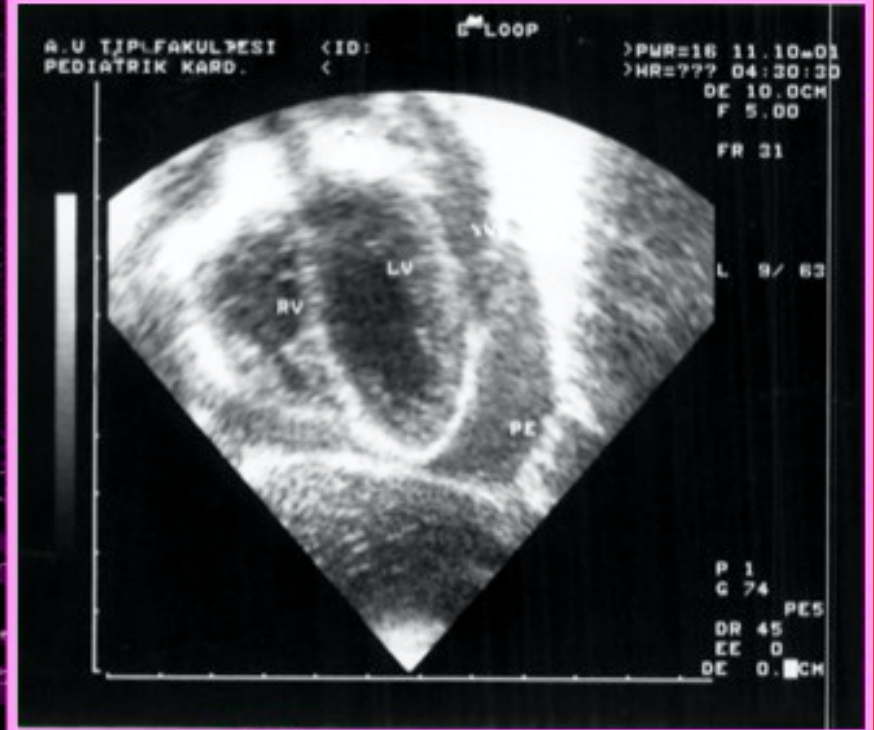

Toplum Kökenli Pnömoni Ultrasonografi-Ekokardiyografi

PLEVRAL EFÜZYON

PERİKARDİYAL EFÜZYON

Toplum Kökenli Pnömoni

Bilgisayarlı Tomografi

BT Endikasyonları

- **Komplikasyon düşünülen durumlarda**
  - ✓ **Komplike ampiyem**
  - ✓ **Akciğer absesi**
  - ✓ **Pnömatosel**
  - ✓ **Pnömotoraks**
- **Tedaviye yanıt vermeyen hastalarda**
  - ✓ **Nötropenik hastalar**
  - ✓ **Tüberküloz**
  - ✓ **Aspergilloz**
- **Yüksek rezolüsyonlu BT**
  - ✓ **İnterstisyumu tutan hastalıklarda**
  - ✓ **Aspergilloz**

Toplum Kökenli Pnömoni

Akciğer Grafisi Kontrolü

Radyolojik düzelme, klinik iyileşmenin ardından geldiğinden iyileşmenin izlenmesinde faydası yoktur!

AC grafisi kontrolü endikasyonları:

- 1. Tedaviye yanıtı iyi olmayan hastalarda**
- 2. Komplikasyon düşünülen hastalarda**

İlk bulguların ortaya çıkışından 4-6 hafta sonra çekilmeli!

Toplum Kökenli Pnömoni

Etkene Yönelik İncelemeler

- **Pnömonide kesin etkenin gösterilmesi zordur.**
- **Genellikle hafif ve orta şiddetteki pnömonilerde etkeni saptamaya yönelik inceleme yapılmaz.**
- **Bazı durumlar göz önüne alınarak bu incelemeler yapılabilir:**
  - **Hastalığın şiddeti**
  - **Altta yatan hastalık**
  - **Klinik bulgular**

Toplum Kökenli Pnömoni

Etkene Yönelik İncelemeler

VİRAL-ATİPİK PNÖMONİ

- **Kültür**
  - ✓ Nazofarengeal aspirat veya boğaz sürüntüsü
- **Nükleik asid saptanması**
  - ✓ Nazofarengeal aspirat veya boğaz sürüntüsü
- **Antijen Saptanması**
  - ✓ Nazofarengeal aspirat veya boğaz sürüntüsü
- **Seroloji**
  - ✓ IgM pozitifliği
  - ✓ IgG'de 4 kat titre artışı

BAKTERİYEL PNÖMONİ

- Kan kültürü
- Balgam Gram boyama ve kültürü
- Nazofarenks kültürü
- Trakeostomi, endotrakeal, nazotrakeal tüp kültürü
- BAL kültürü
- Tanısal torasentez
- İdrarda ve serumda antijen tayini (Pnömonokok, Hib)
- PCR: Kan, plazma, buffy coat
- Perkütan akciğer aspirasyon kültürü
- Açık veya kapalı akciğer biyopsisi

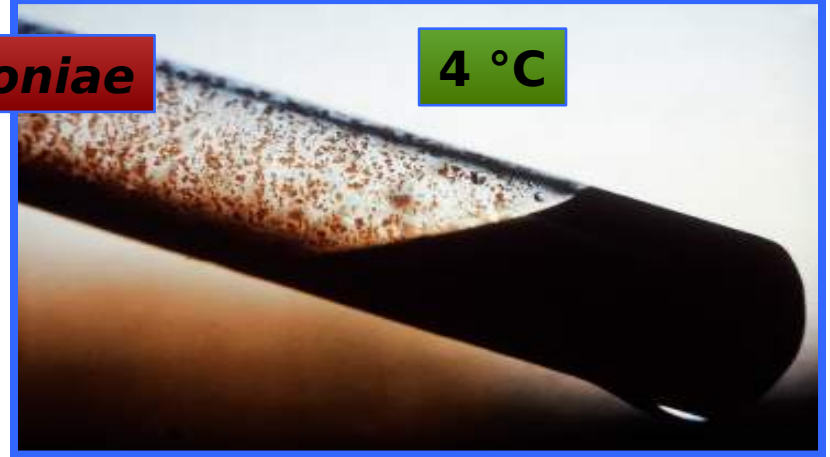
Toplum Kökenli Pnömoni

Etkene Yönelik İncelemeler

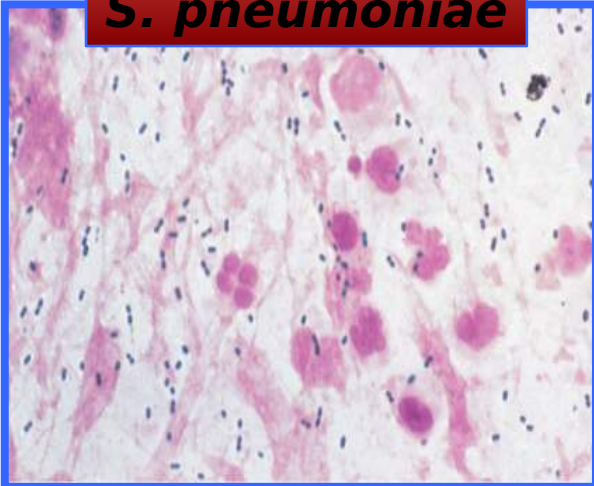
37 °C

M. pneumoniae

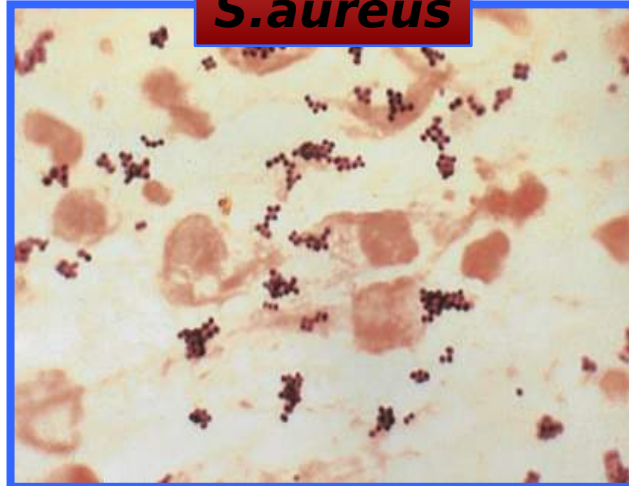
4 °C

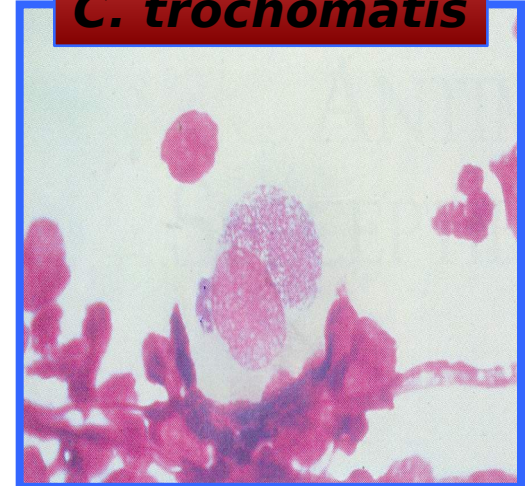
S. pneumoniae

S.aureus

C. trochomatis

Toplum Kökenli Pnömoni

Hastaneye Yatış Kriterleri

- Yaş <6 ay
- Orak hücreli anemide akut göğüs sendromu
- Multipl lob tutulumu
- İmmun baskılanmış hasta
- Toksik görünüm
- Orta veya ağır solunum sıkıntısı
- Oksijen tedavisi gereksinimi
- Komplike pnömoni
- Dehidratasyon
- Kusma veya ilaç ve sıvıları ağızdan alamama
- Uygun oral antibiyotiğe yanıtızsızlık
- Sosyal faktörler (evde izlemede sorun olması vb.)

Toplum Kökenli Pnömoni

Yoğun Bakım Ünitesine Yatış Kriterleri

- **Solunum yetmezliği (entübasyon gereksinimi)**
- **Solunum yetmezliği gelişmesi olasılığının olması**
- **Takipne, retraksiyon, burun kanadı solunumu ile birlikte yardımcı solunum kası kullanımı ve/veya inleme, düzensiz apneik solunum**
- **Ciddi hipoksi: $FiO_2 \geq 50$ iken, $Sat O_2 < \%92$**
- **Hiperkarbi ve respiratuvar asidoz**
- **Dolaşım bozukluğunun eşlik etmesi**
- **Bilinç değişikliği (letarji veya ajitasyon)**

Toplum Kökenli Pnömoni

Ampirik Antimikrobiyal Tedavi-Ayaktan Hasta

	BAKTERİYEL PNÖMONİ	ATİPİK PNÖMONİ	İNFLUENZA PNÖMONİSİ Orta ve şiddetli hastalık
< 5 yaş	Amoksisillin 90 mg/kg/gün, 3 doz Amoksisillin-klavulonat	Azitromisin Klaritromisin Eritromisin	Oseltamivir
≥ 5 yaş	Amoksisillin 90 mg/kg/gün, 3 doz Amoksisillin-klavulonat ± Makrolid	Azitromisin Klaritromisin Eritromisin Doksisiklin (>7 yaş)	Oseltamivir Zanamivir (>7 yaş)

Toplum Kökenli Pnömoni

Ampirik Antimikrobiyal Tedavi-Yatan Hasta

	BAKTERİYEL PNÖMONİ	ATİPİK PNÖMONİ	İNFLUENZA PNÖMONİSİ Orta ve şiddetli hastalık
Tam aşılı çocuk	Ampisilin Penisilin G Seftriakson veya Sefotaksim TK-MRSA şüphesi varsa Vankomisin veya Klindamisin eklenmeli	Azitromisin Klaritromisin Eritromisin Doksisiklin (>7 yaş)	Oseltamivir Zanamivir (>7 yaş)
Tam aşılı olmayan çocuk	Seftriakson Sefotaksim Ampisilin-sulbaktam		Oseltamivir Zanamivir (>7 yaş)
Komplike pnömoni Pnömonok penisilin direnci yüksek toplum	TK-MRSA şüphesi varsa Vankomisin veya Klindamisin eklenmeli		
YBÜ izlemi gerektiren	Seftriakson / Sefotaksim /Ampisilin-sulbaktam ile birlikte Vankomisin ± Makrolid		

Toplum Kökenli Pnömoni

Destek Tedavisi

- **Oksijen tedavisi**
  - ✓ $SaO_2 < \% 92$ oksijen tedavisi (ince nazal kanülle)
  - ✓ Burun pasajı açılmalı
- **Sıvı tedavisi**
  - ✓ Solunum güçlüğü ve yorgunluk nedeniyle hastanın sıvı alamaması
  - ✓ Solunum sayısı ile orantılı olarak insensibl sıvı kaybının olması
  - ✓ Uygunsuz ADH salınımı
- **Antipiretik ve analjezikler**
- **Beslenmenin sürdürülmesi**
- **Kalori gereksiniminin karşılanması**
- **Eser element desteği**
  - ✓ Malnutrisyonu olan pnömonili çocuklarda Zn desteği
    - Ağır pnömonilerden iyileşmeyi hızlandırmakta
    - Hipoksi süresini kısaltmakta
    - Mortaliteyi azaltmakta
    - <12 ay: 10 mg/gün, ≥12 ay: 20 mg/gün

- Göğüs fizyoterapisinin tedaviye ek katkısı yoktur.
- Postural drenaj için baş-aşağı pozisyonun yararlı katkısı kanıtlanmamıştır.
- Mukolitik ilaçlar önerilmez.
- Nebülize bronkodilatatörler veya serum fizyolojik kullanımı hastalığın gidişine ek katkıda bulunmaz.
- Oral ya da inhale steroid desteğinin hastalığın gidişini iyileştirdiğine dair kanıt yoktur.

Toplum Kökenli Pnömoni

Antimikrobiyal Tedaviye Yanıtın İzlemi

TEDAVİYE YANIT ALINAMAMA NEDENLERİ

TEDAVİYE YANIT KRİTERLERİ

- **Klinik yanıt 48 saat sonra değerlendirilir:**
  - ✓ Ateş, 2-4 günde düşer.
  - ✓ Beyaz küre; ilk haftada normale gelir.
  - ✓ Oskültasyon bulguları, ilk haftada düzelmeyebilir.
  - ✓ Öksürük, birkaç haftadan 4 aya kadar uzayabilir.
  - ✓ Klinik düzelme varlığında radyolojik düzelme 3 aya kadar uzayabilir.
  - ✓ Tedaviye devam kararında radyolojik yanıt rol oynamamalıdır.
- **Tedaviye klinik yanıt var ise, tedavi aynen sürdürülür.**

• KOMPLİKASYON

- ✓ Ampiyem
- ✓ Abse
- ✓ Perikardit
- ✓ ARDS
- ✓ Bronşiyolitisi obliterans

• ETKENİN YANLIŞ TAHMİN EDİLMESİ-HATALI TEDAVİ

• ALTTA YATAN BAŞKA BİR HASTALIK

- ✓ Kistik fibrozis
- ✓ Yabancı cisim aspirasyonu
- ✓ Reaktif hava yolu hastalığı
- ✓ Bronşektazi
- ✓ Gastroözefageal reflü
- ✓ İmmün yetmezlik
- ✓ Aspirasyon
- ✓ Kas gücü yetersizliği

• YANLIŞ TANI

Toplum Kökenli Pnömoni

Antimikrobiyal Tedavi Süresi

- Genellikle 10-21 gün tedavi verilir.
- Klinik düzelmeden ve ateş düştükten sonra 5-7 gün daha verilmelidir.
- Hastanın ateşi ve solunum güçlüğü düzeldikten 24-48 saat sonra oral tedaviye geçilebilir.
- Etkene göre tedavi süreleri:
  - ✓ *S. pneumonia*, *H. influenzae*: 7-10 gün
  - ✓ Atipik pnömoni: 14 gün
  - ✓ *S. aureus*: 3 hafta
  - ✓ Etkeni saptanamayan ağır pnömoni: 2-3 hafta
  - ✓ İnfluenza: 5 gün

Toplum Kökenli Pnömoni

Komplikasyonlar

- **Plevral sıvı**
- **Bronkoplevral fistül**
- **Akciğer absesi**
- **Perikardit**
- **Mediastenit**
- **Sepsis-lokalize bakteriyel enfeksiyon**
- **Solunum yetmezliği**

Toplum Kökenli Pnömoni

Plevral Efüzyon-Ampiyem

- **Parapnömonik efüzyon**

- ✓ Parankim inflamasyonuna sekonder olarak toplanan sıvıdır.
- ✓ Miktar olarak azdır.
- ✓ Fazla olmadığı sürece boşaltılması gerekmez.

- **Ampiyem**

- ✓ Alttaki enfeksiyonun plevral aralığa yayılmasına bağlı gelişir.
- ✓ Çoğunlukla boşaltılması gerekir.

Toplum Kökenli Pnömoni

Plevral Efüzyon-Ampiyem

	TRANSUDA	EKSUDA	AMPIYEM
Görünüm	Seröz	İnce eksuda	Pürülan
pH	7,40-7,50	7,35-7,45	<7,20
Yoğunluk	<1016	>1016	>1016
Hücre sayısı	<10000/mm ³	>10000/mm ³	>50000/mm ³
Nötrofil oranı	%50	>%90	>%95
Protein	<3 g/dl	>3 g/dl	>3 g/dl
LDH	<200 U/L	>200 U/L	>1000 U/L
Sıvı/kan protein	<0,5	>0,5	>0,5
Sıvı/kan LDH	<0,6	>0,6	>0,6
Glukoz	>60 mg/dl	<60 mg/dl	<40 mg/dl

Toplum Kökenli Pnömoni

Plevral Efüzyon-Ampiyem

PLEVRAL EFÜZYON

- Hangi hastanın drene edilmesi gerektiği konusunda tam fikir birliği yoktur.
- Ateşli her parapnömonik effüzyonu drene edenler vardır.

AMPIYEM

- Antibiyotik
- Drenaj
  - ✓ Tekrarlayan torasentez
  - ✓ Tüp drenaj
- Fibrinolitik tedavi
- Cerrahi tedavi (VATS)